

Sygn. akt VIII C 3/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lutego 2021 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Anna Bielecka-Gąszcz

Protokolant: staż. Katarzyna Górniak

po rozpoznaniu w dniu 3 lutego 2021 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko M. P.

z udziałem Prokuratora Prokuratury Rejonowej Ł.

o zapłatę 19.147,11 zł

oddala powództwo.

Sygn. akt VIII C 3/20

UZASADNIENIE

W dniu 18 czerwca 2019 roku powód (...) Bank (...) S.A. w W. wytoczył przeciwko pozwanej M. P. w elektronicznym postępowaniu upominawczym powództwo o zapłatę kwoty 19.147,11 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od kwoty 17.331,03 zł od dnia 18 czerwca 2019 roku do dnia zapłaty, a także wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów sądowych.

W uzasadnieniu powód podniósł, że w dniu 29 września 2016 roku zawarł z pozwaną umowę nr (...), z tytułu której figuruje w jego księgach rachunkowych wymagalna i niespłacona wierzytelność w kwocie dochodzonej pozwem. Wierzytelność ta obejmuje należność główną – 17.331,03 zł oraz odsetki – 1.816,08 zł. **(pozew w e.p.u. k. 4-6)**

W dniu 15 lipca 2019 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie wydał w przedmiotowej sprawie nakaz zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym, którym zasądził od pozwanej na rzecz powoda dochodzoną wierzytelność wraz z kosztami procesu.

Powyższy nakaz pozwana zaskarżyła sprzeciwem kwestionując dochodzoną kwotę.

Postanowieniem z dnia 18 października 2019 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie stwierdził skuteczne wniesienie sprzeciwu i utratę mocy nakazu zapłaty w całości oraz przekazał rozpoznanie sprawy do Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi. **(nakaz zapłaty k. 7, sprzeciw k. 8, postanowienie k. 10v.)**

W odpowiedzi na sprzeciw powód podtrzymał pozew w całości. Wyjaśnił, iż na mocy przedmiotowej umowy udzielił pozwanej pożyczki w wysokości 20.343,64 zł z terminem spłaty do dnia 12 października 2024 roku. Współpraca z

pozwaną układała się prawidłowo do momentu, w którym zaprzestała ona spłaty rat, w następstwie czego umowa została wypowiedziana. **(odpowiedź na sprzeciw k. 46-47v.)**

W piśmie procesowym z dnia 28 lipca 2020 roku udział w sprawie zgłosił prokurator. **(pismo procesowe k. 82)**

Na rozprawie w dniu 3 lutego 2021 roku pełnomocnik powoda nie stawił się. Pozwana wniosła o oddalenie powództwa kwestionując wysokość dochodzonego roszczenia. **(protokół rozprawy k. 116-117)**

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana M. P. w dniu 29 czerwca 2016 roku zawarła z powodem (...) Bank (...) S.A. w W. umowę pożyczki gotówkowej nr (...). Na mocy rzeczony umowy bank udzielił pozwanej pożyczki w kwocie 20.343,64 zł na okres 96 miesięcy. Z udzielonej kwoty bank pobrał prowizję w wysokości 2.642,64. Przyznaną kwotę wraz z odsetkami umownymi – łącznie 29.697,09 zł – pozwana zobowiązała się spłacić w 96 ratach płatnych do 12-go dnia każdego miesiąca. Pierwsza i ostatnia rata miały wyrównujący charakter i wynosiły odpowiednio 381,09 zł i 297,26 zł, wartość pozostałych rat wyrażała się natomiast kwotą po 308,71 zł. Za okres opóźnienia w spłacie raty lub jej części bank naliczał odsetki karne od zadłużenia przeterminowanego w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie. W przypadku braku wpłaty raty w terminie bank był ponadto uprawniony do podjęcia działań upominawczo-windykacyjnych. W razie niedotrzymania przez pożyczkobiorcę warunków określonych w umowie bank miał również prawo wypowiedzieć umowę z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia. **(umowa pożyczki z załącznikami k. 35-41v., okoliczności bezsporne)**

Pozwana początkowo wywiązywała się z zawartej umowy i spłacała zaciągniętą pożyczkę, a ewentualne opóźnienia w spłacie miały kilkudniowy charakter. Ostatnia wpłata pozwanej z przeznaczeniem na spłatę kapitału miała miejsce w dniu 12 czerwca 2018 roku.

Wobec braku spłaty zadłużenia, powód pismem z dnia 10 września 2018 roku, doręczonym w dniu 19 września 2018 roku, wypowiedział przedmiotową umowę.

Pismem z dnia 30 października 2018 roku, doręczonym w dniu 16 listopada 2018 roku powód w związku z wypowiedzeniem umowy wezwał pozwaną do spłaty zadłużenia w wysokości 17.618,18 zł. **(wezwanie do zapłaty k. 32, potwierdzenie odbioru k. 31-31v., wypowiedzenie wraz z potwierdzeniem odbioru k. 42-43v., historia operacji k. 44-45v., okoliczności bezsporne)**

W wyciągu z ksiąg banku z dnia 17 czerwca 2019 roku powód wskazał, iż zadłużenie pozwanej na dzień wystawienia wyciągu wynosi 19.147,11 zł. **(wyciąg z ksiąg banku k. 33)**

Do dnia wyrokowania pozwana nie spłaciła zadłużenia dochodzonego pozwem. **(okoliczność bezsporna)**

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie znajdujących się w aktach sprawy dowodów z dokumentów, których prawdziwość i rzetelność sporządzenia nie budziła wątpliwości Sądu.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo, jako niezasadne, podlega oddaleniu.

W przedmiotowej sprawie niesporne było, że strony łączyła umowa pożyczki zawarta w dniu 29 czerwca 2016 roku, na mocy której pozwana otrzymała kwotę 20.343,64 zł, którą wraz z odsetkami zobowiązała się spłacać w terminie i wysokości oznaczonych w harmonogramie spłaty. Na potwierdzenie powyższego powód przedłożył umowę pożyczki wraz z załącznikami, sygnowane podpisem pozwanej, przy czym pozwana w zajęтым stanowisku procesowym nie kwestionowała faktu związania przedmiotową umową. W oparciu o zebrany w sprawie materiał dowodowy, w szczególności załączoną historię operacji na rachunku, Sąd przyjął ponadto, że pozwana uchybiała obowiązkowi terminowej spłaty pożyczki doprowadzając do powstania zadłużenia przeterminowanego. W świetle powyższego oraz

treści § 11 ust. 1 pkt. 1 umowy stron nie budzi wątpliwości, że po stronie powoda ukonstytuowało się uprawnienie do wypowiedzenia umowy, z którego to uprawnienia skorzystał. W ocenie Sądu przedłożone przez powoda dowody z dokumentów nie dają jednak podstaw do przyjęcia, iż sporządzone przez powoda oświadczenie o wypowiedzeniu odniosło skutek prawny. Zdaniem Sądu nieskuteczność tego oświadczenia wynika z braku uprzedniego wezwania pozwanej do spłaty zadłużenia. Wprawdzie umowa stron nie przewiduje takiego wymogu, to jednak wynika on wprost z przepisów prawa bankowego. Zgodnie bowiem z treścią art. 75c ust. 1 prawa bankowego, jeżeli kredytobiorca opóźnia się ze spłatą zobowiązania z tytułu udzielonego kredytu, bank wzywa go do dokonania spłaty, wyznaczając termin nie krótszy niż 14 dni roboczych, przy czym przepis ten – w myśl ust. 6 – znajduje zastosowanie do umów pożyczek pieniężnych. Jak podnosi się w doktrynie, art. 75c prawa bankowego stanowi w całości przepis semidyspozytywny, a więc może zostać zmieniony w umowie kredytu albo osobnym porozumieniu jedynie na korzyść kredytobiorcy. Wynika to z celu omawianego przepisu, jakim jest ochrona interesów kredytobiorcy. Przepis ten zmierza do odroczenia (odsunięcia w czasie) możliwości skorzystania przez bank ze środków prawnych w związku z opóźnieniem ze spłatą kredytu. Kredytobiorca, który popadł w opóźnienie, uzyskuje dodatkowy termin na spłatę zobowiązania, ewentualnie złożenie wniosku dotyczącego restrukturyzacji kredytu. Dostaje zatem drugą szansę, z której może skorzystać w celu "uzdrowienia" relacji kredytowej z bankiem (por. T. Czech, *Obowiązki banku w razie opóźnienia kredytobiorcy ze spłatą kredytu*, Artykuł. M. Pr. Bank. 2016/12/66-78). Z powyższego jednoznacznie wynika, że bank nie może swobodnie wypowiedzieć umowy kredytowej, gdy kredytobiorca popadł w opóźnienie ze spłatą kredytu. Najpierw powinien doręczyć kredytobiorcy wezwanie określone w art. 75c ust. 1-2 prawa bankowego oraz odczekać do upływu dodatkowego terminu na spłatę zadłużenia wyznaczonego w wezwaniu (nie krótszego niż 14 dni roboczych). Dopiero po upływie tego terminu bank może złożyć wobec kredytobiorcy oświadczenie woli w sprawie wypowiedzenia umowy kredytowej (por. również wyrok SA w Lublinie z dnia 4 listopada 2020 roku, I ACA 705/19, L.; wyrok SO w Suwałkach z dnia 25 września 2020 roku, I C 45/20, L.;). Jak podnosi się w orzecznictwie, wypowiedzenie umowy jest z reguły bardzo dotkliwe dla kredytobiorcy, dlatego skorzystanie z niego może nastąpić tylko po wyczerpaniu przewidzianych w ustawie i umowie środków mniej dolegliwych (por. wyrok SN z dnia 24 września 2015 roku, V CSK 698/14, LEX). Decyzja banku o wypowiedzeniu umowy, pomimo niewszczęcia działań upominawczych przewidzianych w postanowieniach umowy lub przepisach prawa stanowi rażące ich naruszenie i godzi w interes konsumenta, co uzasadnia uznanie wypowiedzenia za nieskuteczne i nieważne – art. 58 § 1 k.c. (por. m.in. wyrok SA w Gdańsku z dnia 15 kwietnia 2019 roku, V ACA 663/18, LEX; wyrok SA w Szczecinie z dnia 17 stycznia 2018 roku, I ACA 682/17, LEX; wyrok SN z dnia 8 września 2016 roku, II CSK 750/15, LEX; cyt. artykuł T. Czecha). Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy podnieść należy, że wprawdzie powód załączył wezwanie do zapłaty, to jednak jest ono sygnowane datą 30 października 2018 roku, a więc późniejszą od oświadczenia o wypowiedzeniu. W konsekwencji nie sposób uznać, aby M. P., przed złożeniem jej oświadczenia o wypowiedzeniu, została wezwana do spłaty zadłużenia, a także, aby umożliwiono jej złożenie wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Przypomnienia wymaga, że w myśl treści przepisu art. 6 k.c., ciężar udowodnienia twierdzenia faktycznego spoczywa na tej stronie, która z tego twierdzenia wywodzi skutki prawne. Reguła ta znajduje również swój procesowy odpowiednik w treści art. 232 k.p.c., w świetle którego to strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Oznacza to, że obecnie Sąd nie jest odpowiedzialny za wynik postępowania dowodowego, a ryzyko nieudowodnienia podstawy faktycznej żądania ponosi powód. Podkreślenia w tym miejscu wymaga, że powód, jako strona inicjująca proces, jest obowiązany do udowodnienia wszystkich twierdzeń pozwu, w oparciu o które sformułował swe roszczenie. W niniejszej sprawie uznać należy, iż to pierwsze posiedzenie przeznaczone na rozprawę wyznaczało dla powoda ostateczny termin na zgłoszenie stosownych wniosków dowodowych, czego jednak powód nie uczynił. Konstatacji tej nie zmienia okoliczność, iż Kodeks postępowania cywilnego daje stronom możliwość przedstawienia nowych dowodów w postępowaniu odwoławczym (art. 381 k.p.c.). Możliwość ta jest bowiem obostrzona określonymi warunkami - potrzeba powołania się na dany dowód musi się ujawnić już po zakończeniu postępowania przed Sądem pierwszej instancji - przy czym strona nie może skutecznie żądać ponowienia lub uzupełnienia dowodu w postępowaniu apelacyjnym li tylko dlatego, że spodziewała się korzystnej dla siebie oceny określonego dowodu przez Sąd pierwszej instancji (por. wyrok SN z dnia 10.07.2003 r., I CKN 503/01, LEX nr 121700; wyrok SN z dnia 24.03.1999 r., I PKN 640/98, OSNP 2000/10/389).

Przełożenie powyższych rozważań na realia niniejszej sprawy prowadzi do konkluzji, że wypowiedzenie dokonane przez powoda, ze względów wyżej omówionych, nie było skuteczne, a co za tym idzie - domaganie się przez powoda zapłaty całej pozostałej do spłaty kwoty kredytu jest w chwili obecnej bezzasadne.

W konsekwencji brak było podstaw do badania, czy powodowi przysługuje jakakolwiek wierzytelność, która w chwili wyrokowania byłaby wymagalna, bowiem oparcie odpowiedzialności umownej pozwanej o wypowiedzenie umowy wyznaczyło granice podstawy faktycznej dochodzonego roszczenia, którym to wskazaniem Sąd jest związany (por. wyrok SO w Łodzi z dnia 13 maja 2019 roku, III Ca 2086/18, portal orzeczeń; wyrok SO w Łodzi z dnia 2 października 2018 roku, III Ca 1475/18, LEX; cyt. wyrok SN z dnia 8 września 2016 roku). Powód swoje roszczenie oparł na okoliczności wypowiedzenia umowy, wobec czego badaniu przez Sąd podlegała jedynie to konkretne zdarzenie prawne. Zgodnie bowiem z treścią przepisu art. 321 § 1 k.p.c. sąd nie może wyrokować co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem pozwu ani zasądzić ponad żądanie. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 marca 2005 roku (II CK 556/04, OSNC 2006/2/38, Biul. SN 2005/5/10), cytowany przepis daje wyraz tradycyjnej zasadzie wyrokowania statuującej zakaz orzekania ponad żądanie oraz zasadzie dyspozycyjności, która przejawia się w tym, że sąd jest związany granicami powództwa i nie może w tym wypadku dysponować przedmiotem procesu przez określenie jego granic niezależnie od zakresu żądania ochrony przez powoda. Przepis ten określając granice wyrokowania wskazuje, że nie można nie tylko orzekać ponad rozmiar zgłoszonego przez stronę żądania, ale także orzekać, co do rzeczy nie objętej przedmiotem żądania, czyli zasądzić coś innego niż żądała strona. Żądanie powództwa jest zatem zdeterminowane przez podstawę faktyczną żądania. W konsekwencji Sąd nie może uwzględnić roszczenia strony powodowej na innej podstawie aniżeli podstawa faktyczna wskazywana przez nią w pozwie i w dalszym toku postępowania sądowego. Wyrok uwzględniający powództwo na podstawie faktycznej, na której strona powodowa ani w pozwie, ani w postępowaniu przed sądem nie opierała powództwa stanowi zasądzenie ponad żądanie (por. m.in. wyrok SN z dnia 9 maja 2008 roku, III CSK 17/08, LEX; wyrok SN z dnia 24 maja 2007 roku, V CSK 25/07, OSNC-ZD 2008/2/32, Pr. Bankowe 2008/4/22; wyrok SN z dnia 29 października 1993 roku, I CRN 156/93, LEX; orzeczenie SN z dnia 30 grudnia 1954 roku, I C 1729/53, OSNCK 1956/3/64). Zasądzenie sumy pieniężnej mieszczącej się w granicach kwotowych powództwa, lecz z innej podstawy faktycznej stanowi orzeczenie ponad żądanie (wyrok SN z dnia 29 listopada 1949 roku, Wa.C. 165/49). W świetle powyższych rozważań jedynie na marginesie zauważenia wymaga, że biorąc pod uwagę stanowisko pozwanej kwestionującej wysokość roszczenia oraz stopień skomplikowania wyliczeń z tym związanych, niemożliwym czyniło ustalenie właściwej kwoty zadłużenia, przy założeniu, że nie doszło do skutecznego wypowiedzenia umowy pożyczki.

Mając powyższe na uwadze Sąd oddalił powództwo w całości.